

Brusel 27. února 2025
(OR. en)

6515/25

COMPET 89
IND 49
EMPL 67
SOC 98
ECOFIN 208
POLCOM 39
FIN 239
FISC 38
ENV 101
CLIMA 45
ENER 36
ATO 6
MAP 2
RECH 69
RC 9

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. února 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 85 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Sdělení o Dohodě o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 85 final.

Příloha: COM(2025) 85 final

V Bruselu dne 26.2.2025
COM(2025) 85 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Sdělení o Dohodě o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a
dekarbonizace**

1. Úvod

Průmyslová základna Evropy má zásadní význam pro naši identitu a zároveň sehrává klíčovou úlohu při zajišťování naší konkurenceschopnosti. Evropský kontinent se může pochlubit bohatým průmyslovým dědictvím. Naše průmyslová odvětví stojí desítky let v čele technologického pokroku. Fungovala jako motor hospodářského růstu a udržovala náš sociální model. Nyní je potřeba zajistit jim slibnou budoucnost – a nabídnout ji může právě Evropa, díky mnoha svým silným stránkám. Žijí zde talentovaní lidé, podnikatelé, obchodníci, vhodná pracovní síla i spotřebitelé. Evropa má schopnost stimulovat inovace a utvářet celosvětový pokrok. A disponuje také silným sociálně tržním hospodářstvím, jež se opírá o předvídatelné právní prostředí. Bez silné průmyslové složky nelze zajistit odolnost ekonomiky.

V současnosti se však Evropa potýká s rostoucím geopolitickým napětím, pomalým hospodářským růstem a technologickou konkurencí. V tomto novém kontextu je zřejmé, že z bezpečnostního hlediska je rovněž nezbytné formulovat strategii pro konkurenceschopnost a dekarbonizaci. Evropská unie musí nyní naléhavě řešit tři výzvy současně: klimatickou krizi a její důsledky, otázku konkurenceschopnosti a ekonomickou odolnost. Jak bylo zdůrazněno v Draghiho zprávě¹ i v Kompasu konkurenceschopnosti², politiky dekarbonizace fungují jako významná hnací síla růstu, pokud jsou dobře začleněny do průmyslové, hospodářské a obchodní politiky, jakož i do politiky v oblasti hospodářské soutěže. Naše průmyslová odvětví, zejména ta, jež se potýkají s vysokými cenami energie a silnou celosvětovou konkurencí, čelí v současné době existenčním výzvám. Hrozí nám, že nás v růstu produktivity předstihnou jiné významné mocnosti. Je proto třeba naléhavě jednat.

Z tohoto důvodu Evropa potřebuje transformační obchodní plán. Dohoda o čistém průmyslu spojuje opatření v oblasti klimatu a konkurenceschopnosti do jedné zastřešující strategie růstu. Jedná se o závazek urychlit dekarbonizaci, reindustrializaci a inovace, a to zároveň a napříč celým kontinentem, a současně posílit odolnost Evropy. Dohoda musí evropský průmysl přesvědčit o tom, že je z obchodního hlediska výhodné vynaložit rozsáhlé klimaticky neutrální investice do energeticky náročných průmyslových odvětví a čistých technologií.

Naším cílem je navýšit udržitelnou a odolnou výrobu v Evropě. Evropa si stanovila ambiciózní rámec, jak se do roku 2050 stát dekarbonizovanou ekonomikou. V tomto úsilí budeme pokračovat, mimo jiné prostřednictvím průběžného cíle 90% snížení čistých emisí skleníkových plynů do roku 2040. Uvedeným rámcem se může podpořit konkurenceschopnost, neboť společně i investorům poskytuje jistotu a předvídatelnost. Dosáhnout toho chceme podporou konkurenceschopných výrobců, kteří stojí v čele dekarbonizace díky rozvoji inovací, vytvářejí kvalitní pracovní místa a přispívají k naší otevřené strategické autonomii. Zároveň bude náležitě uplatňována a plně respektována zásada technologické neutrality členských států.

Pozornost bude zaměřena především na dvě úzce propojená odvětví. Zaprvé na **energeticky náročná průmyslová odvětví**, která vyžadují naléhavou podporu při dekarbonizaci a elektrifikaci a potýkají se s vysokými náklady na energii, nekalou globální hospodářskou soutěží a se složitým regulačním prostředím, což poškozují jejich konkurenceschopnost. Zadruhé na **odvětví čistých technologií**, které má zásadní význam pro

¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059

² COM (2025) 30

zajištění budoucí konkurenceschopnosti a je nezbytné pro dosažení průmyslové transformace, oběhovosti a dekarbonizace. Abychom dosáhli našich cílů v oblasti klimatické neutrality, aby se nám dařilo pohlcovat emise, abychom si zachovali vodohospodářskou odolnost a zajistili, že budeme schopni vyrábět technologie budoucnosti v EU, je naprosto nezbytné jednat. Zároveň si musíme udržet schopnost poskytovat řešení.

Jednou z priorit bude oběhovost. Oběhovost je nezbytná pro maximalizaci využití omezených zdrojů EU, snížení naší závislosti a zvýšení odolnosti. Díky oběhovosti se snižuje množství odpadu, klesají výrobní náklady i emise CO₂ a zároveň se vytváří udržitelnější průmyslový model, který je přínosný pro životní prostředí a zvyšuje hospodářskou konkurenceschopnost. Cílem Dohody o čistém průmyslu je zajistit, aby se EU do roku 2030 stala světovým lídrem v oblasti oběhového hospodářství.

K vytvoření nového, dobře fungujícího evropského průmyslového ekosystému růstu a prosperity je nezbytné překonat tradiční izolovaná řešení a posuzovat hodnotový řetězec jako celek. Existuje šest faktorů, jež stimulují obchod: 1) cenově dostupná energie, 2) rozhodující trhy, 3) financování, 4) oběhovost a přístup k surovinám, 5) globální trhy a mezinárodní partnerství a 6) dovednosti. Kromě nich by měla být přijata opatření týkající se horizontálních nástrojů nezbytných pro zajištění konkurenceschopné ekonomiky: omezení byrokracie, plné využití rozsahu jednotného trhu, mimo jiné postupnou integrací kandidátských zemí, dále podpora digitalizace, urychlení zavádění inovací, podpora kvalitních pracovních míst a lepší koordinace politik na celounijní i vnitrostátní úrovni.

Dohoda o čistém průmyslu potvrzuje odhodlání EU plnit cíle v oblasti klimatu tím, že průmyslu nabízí jasné obchodní pobídky k dekarbonizaci v Evropě. Průmyslová základna Evropy má zásadní význam pro naši identitu a sehrává klíčovou roli v zajištění naší konkurenceschopnosti. Opatření, která tato dohoda navrhuje, jsou výsledkem aktivního zapojení vedoucích představitelů průmyslu, sociálních partnerů a občanské společnosti v rámci Antverpského prohlášení o průmyslové dohodě pro Evropu a Dialogů o čisté transformaci³. Naše návrhy jsou přímo přizpůsobeny potřebám těchto zúčastněných stran. **V tomto pro evropský průmysl klíčovém okamžiku** se má Dohodou o čistém průmyslu zahájit nová kapitola evropských průmyslových dějin, která se bude vyznačovat růstem, odolností a vedoucím postavením na světové scéně.

2. Přístup k cenově dostupné energii

Vzhledem k tomu, že průměrné ceny energií v Evropě jsou vyšší než ceny našich obchodních partnerů, je zajištění cenově dostupné energie jedním z klíčových předpokladů udržení konkurenceschopnosti našeho průmyslu, zejména v energeticky náročných odvětvích. **Přístup k cenově dostupné energii proto tvoří jeden z pilířů Dohody o čistém průmyslu.**

Hlavní příčinou těchto vyšších, volatilnějších cen energie je závislost Evropy na dovážených fosilních palivech. Tuto situaci ještě zhoršila nedávná energetická krize a využívání dodávek plynu jako zbraně ze strany Ruska. Současná geopolitická a tržní nejistota zvyšuje investiční náklady, které se následně přenášejí na spotřebitele.

Náklady na energii navíc zvyšuje strukturální neefektivnost elektrizační soustavy, což se projevuje vysokými fakturami, které musí za energii platit evropská průmyslová odvětví.

³ COM (2024)163 final

Nedostatečné propojení a síťová infrastruktura, jakož i omezená integrace a flexibilita energetických systémů brání dalšímu začlenění levnějších dekarbonizovaných zdrojů energie a omezují odolnost EU vůči hrozbám. Klíčový význam pro zajištění integrace energetických systémů bude mít digitalizace, včetně inteligentních sítí založených na využívání umělé inteligence a monitorování energie na základě internetu věcí, jelikož se tím podpoří řízení sítí v reálném čase, zlepší flexibilita na straně poptávky a umožní prediktivní údržba kritické infrastruktury. **EU musí dosáhnout pokroku v elektrifikaci a ve vytvoření plně integrovaného jednotného trhu s energií.**

V zájmu snížení nákladů na energii v EU musíme urychlit elektrifikaci i přechod na čistou energii vyráběnou v Unii, dále musíme dokončit náš vnitřní trh s energií pomocí fyzického propojení a zajistit účinnější využívání energie. Musíme vytvořit skutečnou energetickou unii, z níž budou mít prospěch všichni. Za tímto účelem byl dnes přijat **Akční plán pro dostupné ceny energie**⁴. Ten obsahuje opatření ke snížení účtů za energii pro průmyslová odvětví, podniky i domácnosti v krátkodobém horizontu a zároveň k urychlení nezbytných strukturálních reforem.

Ve spolupráci s členskými státy a soukromým sektorem bude mít akční plán transformační účinek a bude respektovat zásadu technologické neutrality. Většina akčního plánu bude realizována již v roce 2025. Přenesení výhod levnější energie na konečné uživatele podpoří obchodní záměr průmyslu investovat do elektrifikace a dekarbonizace. Investoři chtějí také jistotu. Základními nástroji k zajištění dosažení cílů EU a k podpoře strategických investic jsou vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu. Kromě toho by do podoby konkrétních opatření měly být neprodleně převedeny vnitrostátní strategie členských států pro dosažení cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030.

V akčním plánu jsou pro průmysl obzvláště důležité tři stěžejní iniciativy: 1) snížení účtů za energii, 2) urychlení zavádění čisté energie a elektrifikace s dokončenými propojeními a sítěmi, jakož i čistá výroba, a 3) zajištění dobře fungujících trhů se zemním plynem.

2.1. Nižší účty za energie

Snížení nákladů na dodávky elektřiny začíná plným provedením reforem zavedených v nedávno přijatém uspořádání trhu s elektřinou⁵, jakož i podporou energetické účinnosti. Rychlý nárůst smluv o nákupu elektřiny (PPA), včetně přeshraničních smluv o nákupu elektřiny, jakož i rozdílových smluv je klíčem ke zvýšení atraktivity výroby čisté energie pro průmyslové uživatele a snížení závislosti konečných účtů za energii na nestabilních fosilních palivech na krátkodobých trzích.

Je možné učinit více na podporu využívání smluv o nákupu elektřiny. **Komise dnes spolu s Evropskou investiční bankou (EIB) zahajuje pilotní program podnikových smluv o nákupu elektřiny** v orientační výši 500 milionů eur. V rámci tohoto pilotního projektu bude EIB protizárukou části smluv o nákupu elektřiny uzavřených společnostmi, nejlépe malými a středními podniky a společnostmi se střední tržní kapitalizací, jakož i energeticky náročnými odvětvími, pokud jde o dlouhodobý nákup výroby elektřiny. V souladu s přístupem v rámci uspořádání trhu s elektřinou bude Komise spolupracovat s EIB na podpoře smluv o nákupu elektřiny technologicky neutrálním způsobem. EIB rovněž zavede „balíček na podporu výroby

⁴ COM (2025) 79 final

⁵ Směrnice (EU) 2024/1711; nařízení (EU) 2024/1747.

sítí“ pro evropský dodavatelský řetězec s cílem poskytnout protizáruky výrobcům síťových komponentů s orientační částkou nejméně 1,5 miliardy eur. Balíček poskytne těmto podnikům potřebnou jistotu, aby mohly zvýšit výrobu. Skupina EIB bude i nadále zvyšovat tempo investic do energetiky, jako to provedla nedávno v rámci plánu REPowerEU.

Komise do června 2025 zjednoduší pravidla státní podpory, aby urychlila zavádění energie z obnovitelných zdrojů, zavedla dekarbonizaci průmyslu a zajistila dostatečnou kapacitu výroby čistých technologií v Evropě⁶. Komise plně uznává právo členských států rozhodovat o skladbě zdrojů energie a posoudí státní podporu pro jaderné dodavatelské řetězce a technologie v souladu se Smlouvou a s ohledem na technologickou neutralitu. **Komise poskytne členským státům pokyny, jak navrhovat rozdílové smlouvy**, včetně jejich případné kombinace se smlouvami o nákupu elektřiny, v souladu s pravidly státní podpory. To bude spojeno s tím, že Komise do roku 2026 přijme nová **pravidla pro přeshraniční přidělování kapacity na dlouhodobém trhu**. Tato pravidla dále posílí postavení velkých průmyslových spotřebitelů, aby si zajistili výrobu elektřiny, kterou potřebují k provozu. To rovněž přispěje k rozvoji dlouhodobých trhů a zajistí bezpečnější dlouhodobé dodávky elektřiny. Kromě toho si Komise vyžádá názory členských států na nástroj čisté flexibility založený na smlouvách o nákupu elektřiny a průmyslu, který se zavazuje spotřebovávat čistou elektřinu, a zároveň jej navrhne tak, aby dostatečně omezil rizika narušení hospodářské soutěže a soupeření o dotace na jednotném trhu, jak vyžadují pravidla státní podpory.

Průmysloví spotřebitelé mají velký potenciál přizpůsobit poptávku nabídce levné čisté energie a spotřebovávat více, jsou-li ceny nízké, a méně, jsou-li ceny vysoké. Poskytování produktů přizpůsobených potřebám různých průmyslových a jiných spotřebitelů by mohlo umožnit průmyslovým odvětvím dosáhnout okamžitých úspor z účtů za energii na dobrovolném základě. Komise do 4. čtvrtletí 2025 vypracuje **pokyny pro členské státy a maloobchodníky týkající se podpory odměňování za flexibilitu v maloobchodních smlouvách**.

Jako první krok by členské státy měly urychleně uzavřít jednání o směrnici o zdanění energie⁷, aby daňový rámec více podporoval elektrifikaci a nemotivoval k využívání fosilních paliv. S cílem poskytnout krátkodobou úlevu průmyslu, zejména energeticky náročnému průmyslu, který investuje do dekarbonizace, by členské státy měly rovněž snížit úroveň zdanění elektřiny a odstranit poplatky, které financují politiky nesouvisející s energetikou. Směrnice o zdanění energie umožňuje snížit zdanění elektřiny v energeticky náročných odvětvích až na nulu. V tomto ohledu **vydá Komise doporučení, jak účinně snížit úroveň zdanění nákladově efektivním způsobem**. Pokud jde o síťové poplatky, **Komise předloží doporučení a pokyny týkající se harmonizovaného návrhu metodiky sazeb síťových poplatků** a s ohledem na jejich účinnost navrhne nové právní předpisy.

Účinný síťový systém zajišťuje, že energie proudí z místa, kde je vyrobena, do místa, kde je potřeba, a zajistí, aby z energie měli prospěch všichni za nejlepší cenu. Komise předloží **balíček týkající se evropské sítě** s cílem mimo jiné zjednodušit transevropské energetické sítě, zajistit přeshraniční integrované plánování a realizaci projektů, zejména pokud jde o propojovací vedení, zefektivnit povolování, posílit plánování distribučních sítí, podpořit

⁶ Další podrobnosti naleznete v části 4.3.

⁷ COM/2021/563 final.

digitalizaci a inovace, jakož i zvýšit viditelnost a priority potřeb v oblasti dodávek výroby, a to i na základě opatření akčního plánu pro sítě.

Vzhledem k tomu, že se celkově očekává, že zemní plyn zůstane v EU v příštích letech hlavním tvůrcem cen elektřiny, je Komise připravena podpořit členské státy při navrhování opatření státní podpory. To by členským státům umožnilo řešit extrémní prudký nárůst cen a výjimečné cenové prostředí a oddělit promítnutí vysokých cen plynu do cen elektřiny na základě osvědčených modelů v mimořádných situacích.

2.2. Urychlení zavádění čisté energie a výroby

Energeticky náročná průmyslová odvětví potřebují stabilní a bezpečné dodávky čisté a cenově dostupné energie. **Zásadní význam má zkrácení doby povolení pro zavádění sítí, skladování energie a projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie.** Dosud však pouze sedm členských států oznámilo úplné provedení zjednodušených pravidel pro udělování povolení v nové směrnici o obnovitelných zdrojích energie. Ta měla jasný a pozitivní dopad na realizaci projektů v uvedených sedmi zemích. Všechny členské státy by měly tuto příležitost co nejlépe využít, neboť to do soustavy přinese levnější elektřinu. Komise bude jako okamžitý výsledek podporovat členské státy při provádění a uplatňování stávajících právních předpisů týkajících se udělování povolení v oblasti energetiky. Bude sdílet osvědčené postupy a doporučení a zahájí dialog o provádění, pokud jde o udělování povolení v oblasti energetiky.

Zdlouhavé postupy udělování povolení jsou rovněž velkým problémem energeticky náročných průmyslových odvětví, která chtějí elektrifikovat. Proto Komise v připravovaném **aktu o urychlení dekarbonizace průmyslu navrhne konkrétní opatření k řešení překážek v udělování povolení souvisejících s přístupem průmyslu k energii a s dekarbonizací průmyslu při** současném zachování environmentálních záruk a ochraně lidského zdraví. Tato opatření budou vycházet ze zkušeností získaných prostřednictvím nařízení pro mimořádnou situaci týkající se povolování⁸, směrnice o obnovitelných zdrojích energie⁹, nařízení TEN-E¹⁰, aktu o kritických surovinách¹¹ a aktu o průmyslu pro nulové čisté emise¹². U některých předem vymezených oblastí pro zrychlené zavádění a v případech převažujícího veřejného zájmu to lze usnadnit opatřeními, jako jsou tichá schválení některých správních rozhodnutí v povolovacím řízení, pokud tato zásada existuje ve vnitrostátním právním systému, a jednotná kontaktní místa pro developery.

Důležitou úlohu v povolovacím procesu sehrává digitalizace. Může urychlit postupy a zajistit větší předvídatelnost načasování. Komise bude dále motivovat k využívání datových prostorů, údajů a služeb EU založených na vesmírných technologiích a umělé inteligence s cílem zajistit, aby vnitrostátní orgány měly snadný přístup k různým datovým souborům, včetně geologického, prostorového, přírodního mapování ekosystémů nebo dat o emisích, čímž se usnadní rozhodovací proces.

⁸ Nařízení Rady (EU) 2022/2577.

⁹ Směrnice (EU) 2023/2413.

¹⁰ Nařízení (EU) 2022/869.

¹¹ Nařízení (EU) 2024/1252.

¹² Nařízení (EU) 2024/1735.

2.3. Zajištění dobře fungujících trhů se zemním plynem, které přinášejí výsledky

Cena dováženého zemního plynu má přímý dopad na ceny plynu i elektřiny v EU. Aby se snížila volatilita cen a spekulace s nimi, musí trhy řádně fungovat. K zabránění manipulace s trhem a odstranění případných mezer souvisejících s nedostatečnou transparentností, informační asymetrií a rizikem tržní koncentrace je nezbytný plný regulační dohled a úzká spolupráce mezi energetickými a finančními regulačními orgány.

Začátkem tohoto měsíce, poučena z energetické krize, zřídila Evropská komise **pracovní skupinu pro trh s plynem, která má za úkol řádně prověřovat trhy se zemním plynem v EU** a v případě potřeby přijmout opatření, která zajistí jejich optimální fungování a zabrání obchodním praktikám narušujícím tržní ceny. Komise zahájí rozsáhlou konzultaci se zúčastněnými stranami, jejímž cílem bude posoudit potřebu dalších legislativních změn, které by zajistily plný a bezproblémový regulační dohled, sladily a vylepšily pravidla energetického a finančního trhu (MiFID/REMIT¹³) a snížily administrativní zátěž společností obchodujících na finančních trzích s energií (jednotné podávání zpráv). Zahrne v nich různé aspekty regulačního uspořádání¹⁴, společný přístup k dohledu ze strany energetických a finančních regulačních orgánů a vytvoření společné harmonizované databáze všech relevantních údajů o trhu s plným přístupem pro všechny regulační orgány. Do 4. čtvrtletí 2025 pak předloží zprávu.

Kromě toho může lepší koordinace mezi členskými státy a flexibilnější trajektorie naplňování za podpory Komise pomoci snížit zátěž systému a zabránit narušení trhu v souvislosti s **doplňováním zásobníků plynu** a podpořit doplňování za lepších nákupních podmínek a také zabezpečení dodávek energie.

Stěžejní opatření – přístup k cenově dostupné energii a infrastruktura	Harmonogram
Akční plán pro dostupné ceny energie	1. čtvrtletí 2025
Pilotní projekt EIB nabízející finanční záruky odběratelům smluv o nákupu elektřiny se zaměřením na malé a střední podniky a energeticky náročná průmyslová odvětví	2. čtvrtletí 2025
Legislativní návrh na prodloužení platnosti nařízení o uskladňování zemního plynu	1. čtvrtletí 2025
Rámcová státní podpora Dohody o čistém průmyslu	2. čtvrtletí 2025
Doporučení o síťových poplatcích	2. čtvrtletí 2025
Akt o akceleratoru dekarbonizace průmyslu: <ul style="list-style-type: none">• urychlení povolování průmyslového přístupu k energii a dekarbonizace průmyslu	4. čtvrtletí 2025

¹³ Nařízení (EU) č. 2011/1227; směrnice (EU) 2014/65.

¹⁴ Včetně parametrů, jimiž se řídí uplatňování tzv. výjimky z pomocné činnosti, pravidel pro přerušení obchodování a poziční limity, požadavků vztahujících se na obchodní systémy a účastníky trhu, jakož i některých aspektů fungování spotových trhů (např. uplatňování požadavků podobných finančním pravidlům pro spotové energetické burzy).

Doporučení o zdanění energie	4. čtvrtletí 2025
Pokyny k návrhu rozdílové smlouvy, včetně kombinace rozdílových smluv a smluv o nákupu elektřiny	4. čtvrtletí 2025
Pokyny k podpoře odměňování flexibility v maloobchodních smlouvách	4. čtvrtletí 2025
Evropský balíček týkající se sítí	1. čtvrtletí 2026
Klíčový ukazatel výkonnosti – zvýšit míru elektrifikace celého hospodářství z 21,3 % dnes na 32 % v roce 2030 ¹⁵ Klíčový ukazatel výkonnosti – roční instalace 100 GW kapacity výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů do roku 2030 ¹⁶	

3. Rozhodující trhy: podpora čisté nabídky a poptávky

Vytvoření obchodních důvodů pro dekarbonizované výrobky rovněž vyžaduje konkrétní opatření na straně poptávky. Podniky provedou nezbytné investice pouze tehdy, budou-li mít jistotu, že pro jejich výrobky existuje trh.

Dohoda o čistém průmyslu vytvoří podmínky pro vznik této poptávky. Vytvoření rozhodujících trhů pro evropské čisté technologie a výrobky zlepší postavení EU jako globálního lídra v přechodu na čistou energii. Zvyšuje tím také svou konkurenceschopnost v klíčových čistých odvětvích a nabízí záruky pro udržitelnou výrobu čistých výrobků a pro zaměstnanost. Rozhodující trhy jsou hnací silou úspor z rozsahu, snižují náklady a zpřístupňují udržitelné alternativy spotřebitelům i podnikům. Tato zvýšená poptávka motivuje průmyslová odvětví k urychlení jejich přechodu na čistší a oběhovější výrobní metody, což má environmentální i hospodářské přínosy.

Nová opatření slouží k plnění dlouhodobého cíle EU vytvořit trh se zachyceným uhlíkem. Provádění strategie průmyslového hospodaření s uhlíkem¹⁷ vytvoří ekonomické důvody pro trvalé pohlcování oxidu uhličitého. Cílem bude kompenzovat zbytkové emise z těžko dekarbonizovatelných odvětví, a to i v souvislosti s přezkumem směrnice o systému ETS¹⁸ v roce 2026. Budou vypracována opatření s cílem uznat používání zachyceného uhlíku v širší škále výrobků a zabránit dvojímu započtení emisí vázaného uhlíku, pokud by do systému EU pro obchodování s emisemi (ETS) bylo zahrnuto spalování odpadu. Kromě toho Komise podpoří urychlení vývoje a zavádění malých modulárních reaktorů.

3.1. Necenová kritéria při zadávání veřejných zakázek a pobídky k nákupům pro soukromé účely

Politiky zadávání veřejných zakázek jsou mocným nástrojem, který pomáhá překonat překážky vstupu na trh a podporuje udržitelné a odolné průmyslové ekosystémy, pracovní místa a vytváření hodnot v EU. Cílené mandáty a necenová kritéria pro udržitelnost, odolnost, jakož i požadavky na obsah EU v souladu s mezinárodními právními závazky Unie mohou sladit

¹⁵ Údaje Eurostatu uvedené v pracovním dokumentu útvarů Komise (2025) 11 v konečném znění.

¹⁶ Eurostat:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_inf_epc__custom_15272393/default/table?lang=en.

¹⁷ COM(2024) 62 final: To bude vyžadovat, aby členské státy uznaly projekty zachycování za strategické v souvislosti s prováděním aktu o průmyslu pro nulové čisté emise a aby do roku 2030 ropné a plynárenské společnosti dodaly 50 milionů tun skladovací kapacity pro CO₂.

¹⁸ Směrnice (EU) 2023/959.

vnitrostátní výdaje s širší agendou EU v oblasti dekarbonizace a konkurenceschopnosti a zajistit tak přínosy v oblasti veřejných výdajů, inovací, udržitelnosti, prosperity a vytváření vysoce kvalitních pracovních míst. To by bylo také jasnou pobídkou pro výrobce, aby zvýšili udržitelnou a odolnou výrobu.

Aktem o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu budou zavedena kritéria odolnosti a udržitelnosti na podporu čistých evropských dodávek pro energeticky náročná odvětví. Tato kritéria (např. čistá, odolná, oběhová, kyberneticky bezpečná) posílí poptávku po čistých výrobcích vyrobených v EU na základě zkušeností s aktem o průmyslu pro nulové čisté emise v souvislosti s čistými technologiemi, podpoří inovace, jakož i environmentální a sociální normy EU, a zajistí rovné podmínky. Díky tomu by se mohlo rozšířit uplatňování necenových kritérií na rozpočet EU, vnitrostátní programy podpory, jakož i veřejné a soukromé zakázky ve prospěch energeticky náročných průmyslových odvětví¹⁹.

Kromě tohoto krátkodobého signálu předloží Komise v roce 2026 návrh na revizi rámce pro zadávání veřejných zakázek. Tak bude možné zahrnovat kritéria udržitelnosti, odolnosti a upřednostnění evropských výrobců do zadávání veřejných zakázek EU pro strategická odvětví. Revize konsoliduje a vyjasní, jak vzájemně působí ustanovení o zadávání veřejných zakázek napříč různými právními předpisy, tak aby jej veřejní zadavatelé mohli uplatňovat jednodušeji. Tato ustanovení by mělo být možné využívat na všech úrovních správy, od celostátní po místní. Uvedená kritéria budou rovněž rozšířena s cílem motivovat soukromé zakázky prostřednictvím opatření, jako jsou výkonnostní normy pro emise CO₂ založené na životním cyklu.

Soukromé zakázky mají potenciál významně utvářet poptávku. Stejně jako je tomu v jiných světových regionech a jak bylo doporučeno v Draghiho zprávě, Komise posoudí, jak začlenit požadavky a necenová kritéria do příslušných právních předpisů týkajících se výrobků, jako jsou nízkouhlíková ocel, obnovitelné zdroje energie nebo udržitelné bateriové články pro automobily a firemní vozové parky, jakož i stavební předpisy. Musí existovat jasná vazba mezi pobídkami k dekarbonizaci a úsilím průmyslu o oběhovost. Označování průmyslových výrobků je spolu se správnými pobídkami účinným nástrojem k urychlení přechodu na dekarbonizovanou výrobu a k zajištění toho, aby výrobci mohli využít „zelené prémie“ a dosáhnout návratnosti svých investic do dekarbonizace. K jeho používání povzbudí výrobce propojení tohoto označení s veřejnými zakázkami.

V rámci aktu o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu bude vytvořeno dobrovolné označení uhlíkové náročnosti průmyslových výrobků, aniž by došlo ke zdvojení, a to na základě jednoduché metodiky s údaji ETS a v návaznosti na metodiku CBAM. To by mělo být základem pro další zapojení do mezinárodní práce na měření uhlíkové náročnosti. Kvůli urychlení začne Komise v roce 2025 s ocelí. Základem budou stávající zprávy daného odvětví. Podle nařízení o stavebních výrobcích²⁰ bude vytvořeno označení pro cement a brzy bude podána žádost o normalizaci. Tato označení umožní průmyslovým výrobcům rozlišovat uhlíkovou náročnost jejich průmyslové výroby a využívat cílené pobídky, např. pro čistou ocel. Členské státy by je rovněž mohly využít k navrhování daňových pobídek a dalších režimů podpory v souladu s pravidly státní podpory.

Souběžně s tím bude Komise pokračovat v práci na **vypracování komplexních posouzení životního cyklu,** případně v návaznosti na dobrovolné označení podle aktu o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu. Z označení budou mít díky stávajícím právním předpisům

¹⁹ Viz Banka pro dekarbonizaci průmyslu.

²⁰ Nařízení (EU) 305/2011.

(např. nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků²¹, nařízení o stavebních výrobcích a odvětvovým právním předpisům, např. o bateriích nebo budovách) prospěch také spotřebitelé, kteří uvidí, jakou mají příslušné výrobky uhlíkovou stopu.

V zájmu posílení těchto pobídek k dekarbonizaci je třeba rovněž řešit šíření různých metodik započítávání uhlíku v EU i na mezinárodní úrovni, což je příčinou nejasností pro společnosti z EU, které stojí v čele vývoje čistších výrobků. Komise bude pracovat na **zjednodušení a harmonizaci metodik započítávání uhlíku** a do čtvrtého čtvrtletí 2025 určí prioritní oblasti a možné způsoby zjednodušení, harmonizace a důkladného ověřování.

3.2. Podporovat zavádění obnovitelného a nízkouhlíkového vodíku

V dekarbonizaci našeho unijního energetického systému, zejména v odvětvích, kde elektrifikace ještě nepředstavuje schůdnou možnost, má ústřední úlohu vodík. Zásadní význam má jasný regulační rámec. **Komise proto v prvním čtvrtletí 2025 přijme akt v přenesené pravomoci o nízkouhlíkovém vodíku**, aby pragmatickým způsobem vyjasnila pravidla pro výrobu nízkouhlíkového vodíku a poskytla investorům jistotu.

S cílem snížit riziko a urychlit zavádění výroby vodíku v EU vyhlásí Komise třetí výzvu v rámci vodíkové banky ve třetím čtvrtletí 2025 s rozpočtem ve výši až 1 miliardy EUR a vyzve členské státy, aby využívaly platformu aukcí jako služby poskytovanou Komisí, například usnadněním využívání nevyužitých finančních prostředků EU.

Spuštění vodíkového mechanismu v rámci Evropské vodíkové banky ve druhém čtvrtletí 2025 kromě toho mobilizuje a propojí odběratele a dodavatele, přičemž napojí účastníky na nástroje financování a snižování rizik s cílem usnadnit agregaci poptávky odběratelů po vodíku a palivech získaných z vodíku v průmyslových odvětvích a dopravě, které lze obtížně dekarbonizovat, např. v námořním a leteckém odvětví.

Za účelem přípravy přezkumu aktu v přenesené pravomoci o obnovitelných palivech nebiologického původu iniciuje Komise studii, jejímž cílem je posoudit účinnost rámce pro vodík a zjistit, co by mohlo být překážkou rozšiřování obnovitelného vodíku. Komise rovněž průběžně podporuje zúčastněné strany v procesu certifikace, zejména prostřednictvím pravidelně aktualizovaných online otázek a odpovědí.

Stěžejní opatření – Rozhodující trhy: podpora čisté nabídky a poptávky	Harmonogram
akt v přenesené pravomoci o nízkouhlíkovém vodíku, který jeho výrobcům poskytne regulační jistotu	1. čtvrtletí roku 2025
akt o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu: <ul style="list-style-type: none"> • zavést označení pro nízkouhlíkové výrobky • uplatnit požadavky na udržitelnost, odolnost a minimální obsah EU na veřejné a soukromé zakázky ve strategických odvětvích s cílem zajistit rozhodující trhy s nízkouhlíkovými výrobky 	4. čtvrtletí 2025
sdělení a legislativní návrh týkající se ekologizace firemních vozových parků	2025/2026

²¹ Nařízení (EU) 2024/1781.

revize směrnic o zadávání veřejných zakázek s cílem začlenit používání necenových kritérií	4. čtvrtletí 2026
<p>Klíčový ukazatel výkonnosti – Dosáhnout toho, aby 40 % klíčových součástí produktů čistých technologií na unijním trhu pocházelo z EU²²</p> <p>Klíčový ukazatel výkonnosti – Snížit vnější zranitelnost výrobků podle dohody o čistém průmyslu, měřeno indexem vnější zranitelnosti od současné hodnoty 0,19. (EXVI)²³.</p>	

4. Veřejné a soukromé investice

Přechod našeho hospodářství na čistou energii bude vyžadovat značné investice. EU musí zvýšit své roční investice do energetiky, inovací a navyšování výroby průmyslu a do dopravního systému přibližně o 480 miliard EUR ve srovnání s předchozím desetiletím²⁴. Klíčem je mobilizace a využití soukromého kapitálu. To vyžaduje dlouhodobou regulační stabilitu, veřejné pobídky k dekarbonizaci a účinnou koordinaci politik.

Na základě zkušeností s rozpočtem EU, který přispívá k opatřením souvisejícím s klimatem podporujícím Zelenou dohodu pro Evropu v tomto období financování, bude příští víceletý finanční rámec (VFR) rovněž klíčovým faktorem umožňujícím přechod na čistou energii. Plánovaný **fond pro konkurenceschopnost** nabídne v příštím VFR silnou podporu inovativnímu průmyslu, aby do něj plynuly udržitelné investice, a zjednodušený přístup k finančním prostředkům EU přes jednotné kontaktní místo. Zaměří se na projekty s přidanou hodnotou na evropské úrovni, jako jsou čisté technologie, a zároveň podpoří dekarbonizaci průmyslu. Finanční prostředky EU poskytnou významné další investice do infrastruktury a konektivity potřebné k dokončení energetické unie. Komise přijme strategii pro **unii úspor a investic**, která umožní mobilizovat kapitál na soukromé investice. Evropa se tak stane hlavní destinací pro investice do dekarbonizace průmyslu a čistých technologií.

Průmysl EU dnes potřebuje okamžitý přístup ke kapitálu. Na krátkodobou pomoc se v rámci Dohody o čistém průmyslu zmobilizuje více než 100 miliard EUR, aby se posílilo ekonomické opodstatnění pro čistou výrobu v EU, včetně další 1 miliardy EUR ve formě záruk v rámci stávajícího VFR.

Komise bude jednat s cílem 1) posílit financování na úrovni EU, 2) využít soukromé investice a 3) zvýšit účinnost státní podpory i jiných vnitrostátních režimů podpory v zájmu dosažení cílů Dohody o čistém průmyslu.

4.1. Posílení financování na úrovni EU

Inovační fond se pro průmyslová odvětví EU osvědčil jako spolehlivý nástroj financování projektů dekarbonizace průmyslu a výroby čistých technologií. Aby se zvýšil jeho dopad,

²² nařízení (EU) 2024/1735, článek 42.

²³ O indexu vnější zranitelnosti Evropské komise (EXVI) bude pojednáno ve výroční zprávě o jednotném trhu a konkurenceschopnosti. Jedná se o nástroj, který posuzuje zranitelnost EU vůči vnějším hospodářským otřesům. S využitím podrobných údajů o obchodu se pomocí indexu EXVI hodnotí závislosti, konkurenční postavení a ekonomická expozice s cílem podpořit informovaná politická rozhodnutí a prosazovat odolnost průmyslu. Index EXVI sleduje pokrok v plnění cílů dohody EU o čistém průmyslu a jeho účelem je snížit zranitelnost v klíčových odvětvích. 0 = nízká zranitelnost, 1 = vysoká zranitelnost.

²⁴SWD(2023) 68 final – Období 2021 až 2030.

měly by být k dispozici další možnosti financování, čímž by se zvýšila podpora na projekty vybrané Inovačním fondem, jež obdržely pečeť suverenity podle nařízení o platformě STEP²⁵. Komise prozkoumá způsoby, jak to usnadnit, mimo jiné prostřednictvím posílených synergií mezi stávajícími nástroji financování, aby se tak financování projektů Inovačního fondu s pečeti platformy STEP napříč regiony v EU maximalizovalo. Souběžně s tím bude Komise usilovat o další sladění kritérií financování z Inovačního fondu a vnitrostátních prostředků, což urychlí schvalování státní podpory pro členské státy, které chtějí projekty pečeti platformy STEP podpořit. Tím se tento postup ujasní a členské státy budou motivovány k tomu, aby vyčleňovaly více vnitrostátních zdrojů.

Kromě toho Komise navrhne zřízení Banky pro dekarbonizaci průmyslu. Jejím cílem bude poskytnout financování ve výši 100 miliard EUR díky prostředkům z Inovačním fondu, dalším příjmům plynoucím z částí systému ETS a revize InvestEU. Aby se zajistilo, že Unie bude investovat do inovací a technologií, které budou utvářet naše hospodářství a stimulovat naše transformace, bude banka zařazena do správy budoucího fondu pro konkurenceschopnost. Před revizí směrnice o ETS v roce 2026 **zahájí Komise v roce 2025 pilotní aukci v hodnotě 1 miliardy EUR na dekarbonizaci klíčových průmyslových procesů v různých odvětvích**, jejímž cílem bude podpořit dekarbonizaci a elektrifikaci průmyslu, přičemž bude kombinovat stávající zdroje v rámci Inovačního fondu a aukce jako služby.

Banka pro dekarbonizaci průmyslu umožní snížení emisí maximalizovat. Bude využívat povolenky ETS vyhrazené pro tento účel v rámci architektury unijního systému ETS na podporu projektů zaměřených na snižování emisí uhlíku jako ukazatel, což umožní technologicky neutrální podporu napříč průmyslovými odvětvími, mimo jiné prostřednictvím rozdílových smluv o uhlíku. Bude navržena tak, aby zajistila konkurenční výběr a spravedlivé rozdělení podpory mezi členské státy. Doplní cenový signál ETS a pomůže překlenout nedostatky ve financování kapitálových i provozních výdajů.

Komise plánuje vyčlenit v roce 2025 z Inovačního fondu 6 miliard EUR, mimo jiné na čisté technologie, výrobu baterií, vodíkovou banku a dekarbonizaci průmyslu. Komise rovněž vyzývá členské státy, aby více využívaly granty a aukce jako službu coby osvědčený model pro sdružování zdrojů EU a vnitrostátních prostředků harmonizovaným soutěžním výběrovým řízením slučitelným se státní podporou. Německo, Rakousko, Litva a Španělsko projevíly v tomto ohledu zvláštní úsilí a uvolnily dodatečné finanční prostředky na projekty zaměřené na vodík v souvislosti s kapalnými a plynými palivy z obnovitelných zdrojů nebiologického původu (RFNBO).

V obecnější rovině bude Komise chránit strategické zájmy EU tím, že bude příslušné soutěžní výzvy stále více zaměřovat na potřeby dekarbonizace průmyslu, bude v soutěžních výzvách více využívat kritéria odolnosti a omezovat účast třetích zemí na citlivých výzkumných projektech.

Výzkum a inovace jsou klíčovým faktorem podpory nové generace čistých technologií, čisté energie a dekarbonizované výroby v EU. Komise v rámci pracovního programu na období 2026–2027 zveřejní stěžejní **výzvu programu Horizont Evropa** v hodnotě přibližně 600 milionů EUR na podporu projektů dozrálých pro fázi zavádění. Cílem bude podpořit

²⁵ Nařízení (EU) 2024/795

součinnost mezi rámcovým programem pro výzkum a inovace a Inovačním fondem a vytvořit zásobník projektů od výzkumu a inovací až po zavádění. Kromě toho bude na podporu jaderné syntézy jako inovativního dekarbonizovaného zdroje energie pro budoucnost navržena strategie v oblasti jaderné syntézy, včetně vytvoření partnerství veřejného a soukromého sektoru s cílem urychlit uvádění na trh.

4.2. Využití investic soukromého sektoru

Program InvestEU je v současné době hlavním nástrojem na úrovni EU pro zapojení soukromých finančních prostředků. Ve spolupráci se skupinou EIB, mezinárodními finančními institucemi a národními podpůrnými bankami již zmobilizoval do ekonomiky EU více než 280 miliard EUR dodatečných finančních prostředků.

Komise nyní navrhuje změnu nařízení o Programu InvestEU, aby se zvýšila riziková kapacita programu. Tímto návrhem se zjednoduší a zajistí opětovné použití přebytků z Evropského fondu pro strategické investice, jakož i zpětných toků ze starších finančních nástrojů, a usnadní se kapitálová podpora. Tímto návrhem se do konce stávajícího víceletého finančního rámce získá přibližně 50 miliard EUR dodatečného financování a investic směřujících do klíčových politických priorit EU, jako je modernizace průmyslových procesů, výroba a zavádění čistých technologií, financování projektů energetické infrastruktury, řešení čisté mobility či snižování množství odpadu a podpora recyklace. Stávající záruční nástroje v rámci Programu InvestEU využije také skupina EIB, částečně v souvislosti se záručním nástrojem pro čisté technologie. V zájmu dalšího zvýšení financování v oblastech, na něž se vztahuje Dohoda o čistém průmyslu, se zúčastněné členské státy vyzývají, aby urychleně převedly své zdroje do složky členského státu v Programu InvestEU.

Komise bude rovněž spolupracovat se skupinou EIB na nových iniciativách ve prospěch odvětví, na něž se konkrétně zaměřuje Dohoda o čistém průmyslu, které ve vhodných případech získají podporu z Programu InvestEU. Skupina EIB je jedním z největších poskytovatelů financování opatření v oblasti klimatu a může sehrát významnou úlohu při zajišťování dalšího financování ze soukromých zdrojů. Jak bylo oznámeno v Kompasu konkurenceschopnosti, Komise bude spolupracovat se skupinou EIB a soukromými investory na zavedení investičního programu TechEU, který pomůže překlenout nedostatek finančních prostředků na podporu přelomových inovací, posílit průmyslovou kapacitu Evropy a rozvíjet společnosti, jež investují do inovativních technologií, jako je umělá inteligence, čisté technologie, kritické suroviny, ukládání energie, kvantová výpočetní technika, polovodiče, vědy o živé přírodě a neurotechnologie. EIB bude i nadále vyvíjet nové přístupy na podporu evropských společností investujících do přechodu na čistou energii. Příkladem mohou být pobídkové mechanismy pro dosahování výsledků v oblasti dekarbonizace.

4.3. Rámec státní podpory Dohody o čistém průmyslu a další podpůrná a usnadňující opatření

Podpora na vnitrostátní úrovni, včetně státní podpory a daňových pobídek, hraje v úsilí o dekarbonizaci a oběhovost zásadní roli, neboť poskytuje finanční zajištění a minimalizuje překážky omezující investice. Tato opatření nejen posilují ekonomickou životaschopnost udržitelných projektů, ale také stimulují účast soukromého sektoru.

Nový rámec státní podpory Dohody o čistém průmyslu umožní poskytovat nezbytnou a přiměřenou státní podporu, která přiláká soukromé investice. Dosáhne toho tím, že členskými státy poskytnou delší plánovací horizont v délce 5 let a podnikům větší

předvídatelnost investic do projektů, které pomáhají plnit cíle Dohody o čistém průmyslu. Nový rámec zásadním způsobem přispěje ke zjednodušení pravidel státní podpory, aby se prosazovaly cíle Dohody o čistém průmyslu při zachování rovných podmínek a evropské soudržnosti.

Zjednodušená a flexibilní pravidla umožní rychlé schválení opatření státní podpory na dekarbonizaci, zejména pokud prošla evropským výběrovým řízením, a na projekty v oblasti čistých technologií. Zároveň zabráni nepatřičnému narušení hospodářské soutěže na jednotném trhu. Rámec zavede „standardní“ možnosti, které členskými státy umožní snadno prokázat slučitelnost, a také širší využití zjednodušených metod pro stanovení výše podpory namísto složitých individuálních posouzení, přičemž se bude vycházet ze zkušeností s dočasným krizovým a transformačním rámcem. Umožní také samostatné režimy podpory pro specifické technologie, jako je větrná a solární energie, a dále usnadní podporu opatření nefosilní flexibility a kapacitních mechanismů urychlujících dekarbonizaci energetického systému. Podpora další výroby produktů na bázi čistých technologií, jako jsou baterie a technologie obnovitelných zdrojů, bude rovněž umožněna aktualizací pravidel pro investice do určitých strategických výrobních kapacit zařízení s bilančně nulovými emisemi.

Zásadní je zjednodušení stávajících pravidel státní podpory. Nadcházející **přezkum obecného nařízení o blokových výjimkách** výrazně sníží byrokratickou zátěž pro podniky i členské státy a usnadní nezbytnou podporu průmyslu při zachování integrity jednotného trhu. Současně **Komise vyhodnocuje sdělení o zárukách**, aby posoudila, zda je stále dostatečně jasným a předvídatelným rámcem pro poskytování státních záruk. Státní záruky mohou být účinným nástrojem podpory, neboť využívají soukromé financování a zároveň představují menší zátěž pro veřejné zdroje než podpora prostřednictvím přímých grantů. **Komise bude rovněž úzce spolupracovat s členskými státy na urychlení přípravy nových významných projektů společného evropského zájmu**, aby se posílila účinnost tohoto nástroje na podporu dekarbonizace průmyslu a výroby čistých technologií v EU. Nabídne nové centrum podpory, s jehož pomocí se urychlí zahajování významných projektů společného evropského zájmu. Komise bude také spolupracovat s EIB na vytvoření **jednotného kontaktního místa**, jež bude poskytovat poradenství ohledně žádostí o granty a finančního strukturování.

Nad rámec pravidel státní podpory je Komise rovněž připravena poskytovat společně neformální pokyny ohledně **slučitelnosti projektů spolupráce přispívajících k dosažení priorit EU** s antimonopolními pravidly, zejména těmi, které se týkají inovací, dekarbonizace a hospodářské bezpečnosti v EU. Dále budou revidovány pokyny pro posuzování fúzí, aby se zajistilo, že do analýzy hospodářské soutěže bude lépe začleněn dopad fúzí na cenovou dostupnost udržitelných výrobků a na čisté inovace nebo na zvýšení efektivity, která přináší udržitelné výhody, ale také na inovace, odolnost a investiční intenzitu hospodářské soutěže v některých strategických odvětvích.

V neposlední řadě je klíčovou pobídkou k dosažení cílů Dohody o čistém průmyslu daňová politika. Neměla by zvýhodňovat fosilní paliva oproti čisté energii. **Komise doporučí členským státům, aby jejich systémy daně z příjmů právnických osob podporovaly čisté obchodní případy.** Opatření by mohla zahrnovat **kratší doby odpisování majetku** v oblasti čistých technologií, které podnikům umožní rychle odepsat náklady a využít daňových pobídek, jež kompenzují vysoké počáteční investice, a využití **daňových úlev** pro podniky v odvětvích strategických pro přechod na čistou energii, aby se investice do dekarbonizovaných postupů staly finančně atraktivnějšími. Pokud tato opatření obsahují státní

podporu, zahrne nový rámec státní podpory tyto nástroje do svých pravidel slučitelnosti. Tato daňová opatření budou spojena s dalšími **opatřeními ke snížení a postupnému zrušení dotací na fosilní paliva**, např. v rámci evropského semestru 2025. Pro usnadnění růstu a investic do nových inovativních společností navrhne Komise 28. režim, který zjednoduší platná pravidla.

Stěžejní opatření – veřejné a soukromé investice	Časový plán
Zvýšit rizikovou kapacitu Programu InvestEU	1. čtvrtletí roku 2025
Centrum na podporu přípravy významných projektů společného evropského zájmu	2025
Rámec státní podpory Dohody o čistém průmyslu	2. čtvrtletí 2025
Doporučení členským státům, aby přijaly daňové pobídky na podporu Dohody o čistém průmyslu	2. čtvrtletí roku 2025
Stěžejní výzva programu Horizont Evropa	4. čtvrtletí roku 2025
Pilotní aukce v rámci Inovačního fondu	2025
Banka pro dekarbonizaci průmyslu	2. čtvrtletí roku 2026
Investiční program TechEU pro rychle se rozvíjející podniky ve spolupráci se skupinou EIB a soukromým sektorem	2026
Klíčový ukazatel výkonnosti: Zvýšit celkový objem investic na podporu průmyslové transformace z 52,7 mld. EUR ²⁶	

5. Posilování oběhového hospodářství: bezpečný přístup k materiálům a zdrojům

Evropa by měla strategičtěji přistupovat k pořizování surovin a druhotných materiálů, aby se výrazně snížila naše expozice vůči nespolehlivým dodavatelům a zabránilo se výpadkům v dodávkách. Více než dříve by se oběhové hospodářství mělo stát hnací silou inovací.

Tím, že se oběhovost stane středobodem naší strategie dekarbonizace, EU nejen zlepší cenovou dostupnost a přístupnost základních materiálů, ale také sníží naši závislost, protože materiály se budou opětovně používat, repasovat, recyklovat a déle se udrží v hospodářství. Předpokládá se, že oběhový potenciál evropského trhu s repasovanými výrobky vzroste do roku 2030 ze současné hodnoty 31 miliard EUR na 100 miliard EUR a vytvoří 500 000 nových pracovních míst. Tím se zvýší udržitelnost evropské průmyslové výroby, urychlí dekarbonizace a zvýší zabezpečení zdrojů.

5.1. Urychlené provádění nařízení o kritických surovinách

V zájmu zajištění přístupu ke kritickým surovinám, které jsou nezbytné pro naši souběžnou transformaci a u nichž je EU silně závislá na omezeném počtu dodavatelů ze třetích zemí, bude

²⁶ https://investeu.europa.eu/investeu-programme/investeu-fund/investeu-indicators_cs#key-indicators-selection

Komise **prioritně provádět nařízení o kritických surovinách**. To bude zahrnovat uznání prvního seznamu strategických projektů v březnu 2025, aby se zajistila diverzifikaci dodávek v celém hodnotovém řetězci a usnadnil přístup k veřejné a soukromé finanční podpoře těchto projektů.

Na základě zkušeností s platformou AggregateEU vytvoří Komise platformu pro agregaci poptávky a mechanismus párování pro strategické suroviny. Druhým krokem, který doplní nařízení o kritických surovinách a bude v souladu s doporučeními Draghiho zprávy, bude, že Komise zřídí specializované **centrum EU pro kritické suroviny**, jež bude společně nakupovat suroviny jménem zainteresovaných společností a ve spolupráci s členskými státy. Další úkoly by se mohly týkat koordinace strategických zásob, monitorování dodavatelského řetězce, navrhování finančních produktů pro investice do předcházejících dodávek v EU a ve třetích zemích.

5.2. Oběhové hospodářství

Průmysl EU je v oběhovosti na předním místě. V současné době však toto úsilí brzdí absence rozsahu a jednotného trhu s odpady, druhotnými surovinami, opětovně použitelnými materiály, jakož i rozhodující trhy. Za účelem odstranění tohoto nedostatku bude Komise i nadále spolupracovat se zúčastněnými stranami, aby určila činnosti a opatření, které by umožnily provést transformační kroky směrem k oběhovému hospodářství. EU musí rovněž zajistit, aby výrobky obsahující cenné a vzácné materiály byly (opětovně) používány účinným způsobem a co nejdéle, než se stanou odpadem, a to i prostřednictvím plného zavedení požadavků na ekodesign důležitých skupin výrobků.

Komise přijme v roce 2026 akt o oběhovém hospodářství, který na základě našeho jednotného trhu urychlí přechod na oběhové hospodářství. Tento akt umožní volný pohyb oběhových výrobků, druhotných surovin a odpadů, podpoří vyšší nabídku vysoce kvalitního recyklovaného materiálu, podníti poptávku po druhotných materiálech a oběhových výrobcích a zároveň sníží náklady na vstupní suroviny. Jedním z opatření obsažených v aktu je revize stávajících pravidel pro odpadní elektrická a elektronická zařízení, aby byla jednodušší a odpovídala svému účelu a aby se zajistilo, že kritické suroviny, které tato zařízení obsahují, se znovu využijí. Sjednotí se kritéria stavu, kdy odpad přestává být odpadem, aby se usnadnil přechod od odpadu k cenným druhotným surovinám, zjednoduší se, zdigitalizuje a cíleně navýší rozšířená odpovědnost výrobce a zvýší se poptávka prostřednictvím kritérií pro zadávání veřejných zakázek. Vytvoří se pobídky k většímu využívání kovového šrotu a k povinné digitalizaci demoličních povolení a předdemoličních auditů. Pro odklon od fosilních materiálů je nezbytné nařídit používání nových zdrojů surovin, jako jsou recyklované a biologické materiály, které nahradí například primární fosilní materiály v plastech. Opatření aktu doplní a usnadní zavedení **nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků**. Pracovní plán podle tohoto nařízení bude přijat v dubnu 2025.

V zájmu zvýšení oběhovosti a recyklační kapacity v EU, včetně dosažení cíle 25% recyklace stanoveného v aktu o kritických surovinách, Komise zváží další opatření, která zatraktivní recyklaci odpadů z kritických surovin v Unii oproti jejich vývozu. Komise bude rovněž

pracovat na opatřeních, která budou motivovat k odklonu od skládkování směrem k opětovnému použití a recyklaci díky účinnějšímu tříděnému sběru. Komise přitom rovněž zohlední, zda třetí země zavedly opatření omezující vývoz kritických surovin. EU bude zároveň spolupracovat se třetími zeměmi, které chtějí rozvíjet partnerství na poli oběhového hospodářství v této oblasti. Je také možné posoudit a zvážit vývozní poplatky, které by pak mohly být použity k financování investic do recyklační kapacity.

Evropské odvětví recyklace baterií se potýká s kritickou situací ohledně nedostatku černé hmoty, která se vyváží do třetích zemí, přestože má pro evropský ekosystém baterií hospodářský a environmentální význam. S ohledem na její nebezpečné vlastnosti **přijme Komise zvláštní opatření týkající se černé hmoty.**

Musíme nejen odstranit regulační překážky, ale také usnadnit výrazné navýšení investic do dodávek druhotných surovin, které průmyslová výroba potřebuje. Spolupráce mezi členskými státy a zainteresovanými hospodářskými subjekty bude podporována prostřednictvím **nadregionálních center pro oběhovost**, která budou podporovat inteligentní specializaci a úspory z rozsahu při recyklaci. Tato centra budou určovat strategické projekty na základě návrhů skupin členských států a/nebo průmyslových subjektů, což umožní sdružování různých regionálních odpadových toků. Tímto přístupem se zajistí dostatečný rozsah, který umožní jednotlivým zařízením dosáhnout potřebné velikosti pro nepřetržitý provoz. Centra se budou opírat o zkušenosti se strategickými projekty v rámci nařízení o kritických surovinách a budou uplatňovat podobné přístupy k technickým a biologickým materiálům, na nichž je závislý náš průmysl. Kromě toho bude Komise aktivně pomáhat členským státům při navrhování případných nových významných projektů společného evropského zájmu v oblasti pokročilých oběhových materiálů pro čisté technologie.

Kromě toho Komise zahájí věcné šetření, aby od účastníků trhu získala informace o tom, jak evropské společnosti v současné době pořizují a recyklují nejdůležitější suroviny, a posoudí, zda je zapotřebí větší spolupráce mezi průmyslovými subjekty. To by mohlo být podpořeno poskytnutím neformálních pokynů ohledně toho, jak může být spolupráce při recyklaci surovin co nejúčinnější v souladu s pravidly hospodářské soutěže EU.

Kromě toho Komise přezkoumá pravidla týkající se **režimu pro použitého zboží obsažená ve směrnici o DPH²⁷**, a to v rámci iniciativy o zelené DPH, která má řešit otázku DPH u použitých výrobků. A konečně, aby byl zajištěn účinný přechod k oběhovému hospodářství, bude třeba pracovat v úzkém partnerství se všemi zúčastněnými stranami. Za tímto účelem Komise zahájí dialog o oběhovosti v čistém průmyslu, aby podpořila přípravu aktu o oběhovém hospodářství a určila oblasti, v nichž je třeba vyvinout další úsilí.

Příklad hnojiv dokládá potenciál Dohody o čistém průmyslu napříč odvětvími. Ukazuje agendu oběhového hospodářství jako bezpečnostní agendu. Domácí výroba hnojiv, včetně nízkouhlíkových hnojiv a hnojiv z recyklovaných živin, snižuje jak závislost na dovozu hnojiv, tak emise, podporuje oběhové obchodní modely a měla by snížit ceny vstupů pro zemědělce.

²⁷ Směrnice Rady 2006/112/ES.

Stěžejní opatření – Posilování oběhového hospodářství: bezpečný přístup k materiálům a zdrojům	Časový plán
První seznam strategických projektů podle nařízení o kritických surovinách	1. čtvrtletí roku 2025
Přijetí pracovního plánu pro ekodesign	2. čtvrtletí roku 2025
Centrum EU pro kritické suroviny pro společné nákupy a řízení strategických zásob	4. čtvrtletí roku 2026
Akt o oběhovém hospodářství	4. čtvrtletí roku 2026
Iniciativa týkající se zelené DPH	4. čtvrtletí roku 2026
Nadregionální centra pro oběhovost	4. čtvrtletí roku 2026
Klíčový ukazatel výkonnosti: Zvýšit míru využití oběhového materiálu z dnešních 11,8 % ²⁸ na 24 % v roce 2030 ²⁹	

6. Globální trhy a mezinárodní partnerství

Dosažení cílů nové Dohody o čistém průmyslu úzce souvisí s naší schopností jednat na mezinárodní úrovni. EU nemůže své cíle v oblasti čisté industrializace naplnit bez partnerství na globální scéně. Mnohé kritické suroviny nezbytné pro přechod na zelenou ekonomiku i pro zajištění odolnosti a bezpečnosti EU musíme získávat ze zdrojů, které se nacházejí mimo EU. Na druhou stranu je přechod na udržitelné, diverzifikované a odolné průmyslové hodnotové řetězce nejen naším zájmem, ale sdílejí ho i naši partneři. Naš hospodářský úspěch závisí také na otevřeném obchodu založeném na pravidlech a na přístupu zboží a kapitálu na trhy třetích zemí.

V současné době největší světové ekonomiky v soutěži o klimatickou neutralitu soupeří o přístup na trhy, kritické suroviny, nové technologie a globální obchodní trasy a snaží se vyvinout nebo získat strategické technologie jako první. Výrobní odvětví se navíc potýká s nekalou celosvětovou konkurencí, která plyne především z vývozu výstupů nadbytečných domácích kapacit jiných zemí za výrazně snížené ceny. Vstoupili jsme do éry globální geoeconomické konkurence, v níž je nutné chránit rovné podmínky na celosvětové úrovni a zajistit, aby trh EU nesloužil jako vývozní destinace, do níž lze sypat nadbytečnou celosvětovou kapacitu

6.1. Partnerství v oblasti čistého obchodu a investic

Podle Mezinárodní energetické agentury bude mít celosvětový trh s čistými technologiemi v oblasti energetiky v roce 2035 hodnotu 2 bilionů USD. Aby bylo možné dosáhnout klimatické

²⁸ COM(2020) 98 final – Nový akční plán pro oběhové hospodářství.

²⁹ Uvedeno ve výroční zprávě o jednotném trhu a konkurenceschopnosti ([vydání z roku 2025](#)).

neutrality konkurenceschopným způsobem, musí evropské společnosti, investoři a pracovníci využít tuto příležitost a získat na tomto trhu co největší podíl.

Rozsáhlá síť obchodních dohod EU zajišťuje evropským společnostem lepší přístup na trhy třetích zemí a k základním vstupům. Je proto naprosto nutné, aby EU i nadále **podepisovala, uzavírala a plně prováděla probíhající dohody o volném obchodu** a pokročila v již zahájeném vyjednávání nových dohod o volném obchodu. **Dohody budou doplněny partnerstvími v oblasti čistého obchodu a investic (CTIP)** s rychlejším, pružnějším a cílenějším přístupem přizpůsobeným konkrétním obchodním zájmům EU a jejích partnerů. Partnerství proto budou navržena tak, aby umožňovala lépe sladit vnější činnost EU s cíli průmyslové politiky EU s ohledem na příležitosti pro podniky a na potřeby podniků. Budou zaměřena na lepší řízení strategických závislostí a na zabezpečování pozice EU v klíčových globálních hodnotových řetězcích, a to diverzifikací našich dodavatelských řetězců a zajištěním lepšího přístupu k surovinám, čisté energii a čistým technologiím. Posílí rovněž spolupráci v oblasti energetických technologií a politik pro přechod na čistou energii i úsilí partnerských zemí o dekarbonizaci. V tomto smyslu bude pro vytváření efektivních partnerství a zajištění řádného využívání obchodních a investičních příležitostí, které tyto dohody přinesou, naprosto zásadní naplňovat potřeby a hájit zájmy podniků z EU i z partnerských států.

Partnerství umožní vytvořit s partnerskými zeměmi strategické čisté hodnotové řetězce tím, že spojí pravidla, spolupráci v oblasti předpisů a investice. Za prvé, mobilizace investic se dosáhne určením konkrétních projektů kombinujících soukromé a veřejné finance prostřednictvím investic strategie Global Gateway realizovaných v rámci přístupu Tým Evropa. Za druhé, pravidla přispějí k vytvoření příznivého prostředí pro čisté investice a přinesou podnikům z EU obchodní příležitosti na zahraničních trzích za rovných podmínek. Za třetí, spolupráce v oblasti předpisů partnery podpoří především při zavádění čistých technologií, elektrifikace, oběhovosti, norem dekarbonizace a stanovování cen uhlíku. Výsledkem budou důvěryhodná a atraktivní partnerství podporující investice do čistých technologií, které v konečném důsledku rovněž urychlí globální transformaci. Komise hodlá zahájit první partnerskou spolupráci v březnu.

V rámci nového Paktu pro Středomoří bude ambiciózní iniciativa pro transstředomořskou spolupráci v oblasti energetiky a čistých technologií stimulovat rozsáhlé veřejné a soukromé investice do energie z obnovitelných zdrojů. Kromě toho bude naše diplomacie i nadále podporovat zapojení partnerských zemí do zelené transformace v kontextu ambiciózních politik v oblasti klimatu a životního prostředí a v souvislosti s vnitrostátně stanovenými příspěvky podle Pařížské dohody. EU by měla ke spolupráci v oblasti energetiky zaujmout strategický přístup zaměřený na tři klíčové oblasti, jimiž jsou diplomacie, technická pomoc a ekonomika, spojení úsilí s členskými státy na úrovni jednotlivých partnerských zemí.

6.2. Zlepšení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích

Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) zajišťuje, aby úsilí EU o snižování emisí z průmyslu nebylo oslabeno uhlíkově náročným dovozem zboží vyrobeného mimo EU, a stimuluje dekarbonizaci a stanovování cen uhlíku v celosvětovém měřítku. Z dosud shromážděných údajů však vyplývá, že více než 99 % emisí skleníkových plynů obsažených v dováženém zboží pochází od malé skupiny dovozců. Komise navrhuje podstatně zjednodušit mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, snížit administrativní zátěž průmyslových

odvětví a jejich dodavatelských řetězců a zároveň i nadále vytvářet pobídky pro celosvětové stanovování cen uhlíku. Jedná se o první, avšak nezbytný krok ke zvýšení účinnosti tohoto mechanismu.

Ve druhé polovině roku 2025 Komise rovněž předloží **komplexní zprávu o přezkumu mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích**. Posoudí v ní, v jakém rozsahu by měl být mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích rozšířen na další odvětví systému EU ETS a navazující výroby. Zpráva rovněž posoudí zahrnutí nepřímých emisí do všech odvětví tohoto mechanismu s ohledem na nepřímé náklady na elektřinu pro výrobce v EU. Zpráva rovněž vymeze strategii pro řešení případných rizik obcházení. Komise při této příležitosti rovněž přezkoumá, jak řešit problém úniku uhlíku u zboží vyváženého do třetích zemí. Na zprávu naváže v první polovině roku 2026 legislativní návrh.

Souběžně s tím bude EU prostřednictvím technické pomoci a spolupráce v oblasti předpisů nadále podporovat úsilí partnerských zemí o dekarbonizaci. Prostřednictvím nedávno zřízené pracovní skupiny pro mezinárodní trhy s uhlíkem a diplomacii v oblasti stanovování cen uhlíku bude rovněž podporovat rozvoj stanovování cen uhlíku a trhů s uhlíkem na celém světě tím, že partnerské země podpoří při vytváření účinných politik stanovování cen uhlíku a spolehlivých přístupů k mezinárodním trhům s uhlíkem.

6.3. Podpora a ochrana: Zajištění rovných podmínek pro průmysl EU

EU musí zůstat atraktivním místem pro podnikání a zároveň zajistit, aby zahraniční investice, zejména ve strategických odvětvích, přispívaly k hospodářskému růstu, aniž by byla narušena hospodářská bezpečnost Evropy. Komise v úzké konzultaci se zúčastněnými stranami z průmyslu a členskými státy navrhne opatření, která zajistí, aby zahraniční investice v EU lépe přispívaly k dlouhodobé konkurenceschopnosti průmyslu EU, jeho technologickému náskoku a hospodářské odolnosti, jakož i k vytváření kvalitních pracovních míst v EU. Například u projektů, které zahrnují zahraniční investice, zejména pokud zahrnují veřejné financování, by členské státy mohly společně zvážit stanovení podmínek, např. vlastnictví zařízení, vstupy ze zdrojů EU, nábor zaměstnanců se sídlem v EU, potřeba společných podniků nebo transferů duševního vlastnictví. To by se nejprve mohlo dotknout některých strategických odvětví, například automobilového průmyslu nebo výroby z obnovitelných zdrojů.

Zároveň je zásadní zajistit, aby zahraniční investice neohrožovaly bezpečnost a veřejný pořádek v Evropě. V rámci probíhajícího přezkumu nařízení EU o prověřování přímých zahraničních investic³⁰ mají Rada a Evropský parlament příležitost dále posílit rámec EU pro prověřování investic tím, že sníží rozdíly mezi vnitrostátními prověřovacími mechanismy, zavedou požadavky na odolnost a sladí své přístupy a politiky, čímž se minimalizuje riziko spekulativního výběru soudní příslušnosti („forum shopping“).

Komise do ledna 2026 přijme pokyny ohledně klíčových konceptů, na nichž je založeno nařízení o zahraničních subvencích³¹, např. ohledně konceptu, jak bude Komise posuzovat rušivé účinky zahraničních subvencí. Pokyny rovněž objasní, za jakých okolností se Komise může podle pravidel pro zahraniční subvence rozhodnout přezkoumat fúze, které sice nedosahují prahových hodnot, ale představují riziko pro rovné podmínky na jednotném trhu.

³⁰ Nařízení (EU) 2019/452.

³¹ Nařízení (EU) 2022/2560.

Komise využije přezkumy z moci úřední uvedené v nařízení o zahraničních subvencích ve strategických odvětvích.

V souladu se svým cílem konkurenceschopnosti, odolnosti a udržitelnosti Komise zváží úpravu sazeb v rámci vázaných úrovní, případně i na maximální úrovni, přičemž se zohlední výjimky, např. výjimky pro ochranu životního prostředí.

Komise bude rovněž v případě potřeby i nadále rychle a účinně využívat nástroje na ochranu obchodu, např. v případech, u kterých to bude nutné, antidumpingová nebo antisubvenční cla. V zájmu ochrany našich průmyslových odvětví před nekalou hospodářskou soutěží a zajištění toho, aby náš trh nesloužil jako vývozní destinace pro nadměrnou globální kapacitu, jež byla vyvolána státem, posílíme stávající nástroje na ochranu obchodu, mimo jiné zkrácením lhůt šetření nebo větším využíváním postupů z moci úřední. Komise rovněž společně s členskými státy a zúčastněnými stranami zváží, zda je pro dokončení a reformu souboru nástrojů na ochranu obchodu zapotřebí dalších nástrojů.

Vzhledem k tomu, že na celém světě přibývá ochranných opatření, existuje riziko, že **nadměrné globální kapacity** budou přeměrovány na trh EU. Komise bude na nadměrné kapacity reagovat tím, že zintenzivní naši mezinárodní a mnohostrannou spolupráci a zaměří se na odhalování a řešení hlavních příčin netržních opatření (včetně subvencí), které vedou k narušení v klíčových odvětvích a obchodních tocích s kritickým zbožím a technologiemi. EU bude v tomto ohledu usilovat o užší spolupráci v rámci skupiny G7 a bude si vyměňovat informace s cílem zajistit, aby samostatné reakce a společná opatření byly dobře koordinované a účinné.

Stěžejní opatření – Globální trhy a mezinárodní partnerství	Časový plán
Zahájení jednání o prvním partnerství v oblasti čistého obchodu a investic	1. čtvrtletí roku 2025
Zjednodušení mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)	1. čtvrtletí roku 2025
Komplexní přezkum CBAM, který posoudí proveditelnost rozšíření působnosti CBAM na další odvětví v rámci systému EU ETS ohrožená únikem uhlíku, na navazující odvětví a na nepřímé emise a podporu vývozců, aby se odstranily mezery v pravidlech	3. čtvrtletí 2025
Iniciativa pro spolupráci v oblasti transstředomořské energetiky a čistých technologií	4. čtvrtletí 2025
Legislativní návrh ohledně rozšíření působnosti CBAM	1. čtvrtletí roku 2026
Pokyny k nařízení o zahraničních subvencích	1. čtvrtletí roku 2026

7. Dovednosti a kvalitní pracovní místa pro sociální spravedlnost a spravedlivou transformaci

Z čisté transformace by měl mít prospěch každý člověk, komunita a podniky. Dohoda o čistém průmyslu se proto zavazuje ke spravedlivé transformaci, která vytváří kvalitní pracovní místa a posiluje postavení lidí, staví na jejich dovednostech a zároveň podporuje sociální

soudržnost a rovnost ve všech regionech. Aby náš průmysl mohl přilákat špičkové talenty, potřebuje kvalifikovanou pracovní sílu a musí nabízet kvalitní pracovní místa. Pro úspěšnou čistou transformaci je nezbytné, aby ve středu zájmu průmyslové transformace zůstali pracovníci a místní komunity, abychom využívali talenty a dále rozvíjeli potřebné dovednosti. Čistá a digitální transformace současně také znamená změny u pracovních sil a nové požadavky na dovednosti.

7.1. Podpora dovedností

Průmysl potřebuje lepší přístup k dovednostem. Jako zastřešující strategii v oblasti dovedností, která lidem poskytne dovednosti, které potřebují k maximálnímu využití svého potenciálu, a zajistí, aby zaměstnavatelé měli přístup k odborným znalostem, které potřebují pro dynamické a konkurenceschopné hospodářství, **Komise předloží Unii dovedností.** Přezkoumá rovněž modely podpory EU pro odvětvové iniciativy v oblasti dovedností (včetně akademií, Paktu pro dovednosti, Aliance pro učňovskou přípravu, center excelence odborného vzdělávání) s cílem zefektivnit rámec pro posilování odvětvových dovedností ve strategických odvětvích souvisejících s Dohodou o čistém průmyslu, přičemž podpora z programu Erasmus+ se zvýší až o 90 milionů EUR.

Unie dovedností posílí naše poznatky o dovednostech a zaměří se mimo jiné na investice, vzdělávání dospělých a celoživotní učení, odborné vzdělávání a přípravu, vysokoškolské vzdělávání, udržení a uznávání dovedností, jakož i na přilákání a integraci kvalifikovaných talentů ze třetích zemí, mimo jiné prostřednictvím budoucího Rezervoáru talentů EU. V zájmu řešení problémů spojených s uznáváním dovedností zváží Komise další opatření pro zefektivnění a zjednodušení procesů, jakož i nástroje digitalizace. Díky **Iniciativě pro přenositelnost dovedností** bude snazší, aby dovednost získanou v jedné zemi uznali v jiné zemi.

7.2. Podpora pracovníků v procesu transformace

Potřebujeme, aby náš průmysl zůstal atraktivním pracovištěm. Plán pro kvalitní pracovní místa, který má být vypracován společně se sociálními partnery, podpoří členské státy a průmysl při zajišťování důstojných pracovních podmínek, vysokých standardů v oblasti zdraví a bezpečnosti, přístupu k odborné přípravě a zajištění spravedlivých přechodů mezi zaměstnáními pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné a kolektivního vyjednávání s cílem přilákat talenty a přispět ke konkurenceschopnosti evropských průmyslových odvětví.

Plán pro kvalitní pracovní místa poskytne podporu pracovníkům v procesu transformace. V této souvislosti bude Komise se sociálními partnery jednat o rámci na podporu restrukturalizačních procesů na úrovni EU a členských států. Rámec se zaměří na spravedlivou transformaci, na předvídání změn, rychlejší zásah v případě hrozby restrukturalizace a lepší rámec pro informování a konzultace.

Investice by měly kombinovat ochranu příjmu a aktivní politiky na trhu práce na podporu pracovníků během transformace, včetně služeb umísťování do zaměstnání, příležitostí k odborné přípravě a rekvalifikaci a podpory podnikání, včetně podpory zranitelných skupin.

Diskuse se bude rovněž týkat fungování Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, aby se zjistilo, jak může více přispět. S cílem poskytnout informace pro práci v této oblasti

vytvoří Komise Evropskou observatoř pro spravedlivou transformaci. Observatoř posílí faktickou základnu o aspektech spravedlnosti u zelené transformace, vypracuje standardizované ukazatele, shromáždí osvědčené postupy a usnadní sdílení údajů za účelem měření dopadů a výsledků souvisejících se zaměstnaností, vytvářením kvalitních pracovních míst a přechodem mezi zaměstnáními, rekvalifikací pracovní síly, investičními potřebami, sociální ochranou a přístupem k základním službám³², jakož i zajistí transparentní dialog se sociálními partnery, regionálními a místními orgány, občanskou společností a dalšími zúčastněnými stranami o aspektech spravedlivé transformace.

Komise prozkoumá způsoby, jak zlepšit provádění Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), přičemž využije získané zkušenosti a určí osvědčené postupy s cílem poskytnout podklady pro koncepci budoucích nástrojů v rámci příštího VFR. Kromě toho Komise přijme Evropský plán cenově dostupného bydlení, který se bude mimo jiné zabývat mobilitou pracovní síly na pracoviště v metropolitních oblastech.

Využíváním sociálních podmínek ve veřejném financování se zajišťuje, aby pracovníci měli prospěch z podpory poskytované průmyslu, včetně podpory kolektivního vyjednávání. Tento přístup je v souladu s širšími cíli EU, jimiž je podpora sociální spravedlnosti spolu s hospodářským růstem. Aby bylo dosaženo inkluzivní a spravedlivé ekologické transformace, větší konkurenceschopnost musí stavět na stávajících sociálních úspěších a sociálním modelu EU.

Aby byla transformace spravedlivá a rovná pro všechny, Unie bude dále podporovat pracovní a sociální normy, a to i v souvislosti s nadcházejícím hodnocením legislativního rámce pro zadávání veřejných zakázek, které provede Komise.

V rámci přezkumu obecného nařízení o blokových výjimkách Komise rovněž posoudí, zda a jak lze aktualizovat pravidla státní podpory, aby měl průmysl lepší motivaci k investicím do prohlubování dovedností, změny kvalifikace, kvalitních pracovních míst a nábory pracovníků pro spravedlivou transformaci. Komise posoudí, zda lze zvýšit **využívání podmínek odborné přípravy a dovedností** pro veřejné financování na podporu předvídání a řízení změn a průmyslové transformace. Kromě toho při ochraně práv občanů před nadměrnou mocí, a to i v digitální oblasti, hraje klíčovou úlohu politika hospodářské soutěže, která zajišťuje, aby noví aktéři působili spravedlivě a nesoustřeďovali hospodářskou a strategickou moc nepřiměřeně.

Jelikož sociální leasing čistých výrobků může zajistit, aby měli z přechodu na čistou energii bez nepříznivých distribučních účinků prospěch všichni Evropané, a pomoci stimulovat poptávku po čistých výrobcích, Komise vypracuje **pro členské státy pokyny o sociálním leasingu vozidel s nulovými emisemi, tepelných čerpadel a dalších čistých výrobků**, který občanům poskytne finanční pomoc při přístupu k těmto čistým výrobkům, které jsou způsobilé i v souvislosti se Sociálním fondem pro klimatická opatření.

Stěžejní opatření – Dovednosti a kvalitní pracovní místa pro sociální spravedlnost	Harmonogram
--	-------------

³² V souladu s doporučením Rady o zajištění spravedlivé transformace na klimatickou neutralitu, 2022/C 243/04, 16. června 2022, a rámcem kvality EU pro předjímání změn a restrukturalizaci, COM/2013/0882 final, 13. prosince 2013.

Unie dovedností	1. čtvrtletí roku 2025
Plán pro kvalitní pracovní místa	4. čtvrtletí 2025
Pokyny k sociálnímu leasingu čistých výrobků	2025
Evropská observatoř pro spravedlivou transformaci	1. čtvrtletí roku 2026
Iniciativa pro přenositelnost dovedností	2026
Přezkum pravidel státní podpory podle obecného nařízení o blokových výjimkách pro sociální podniky a nábor znevýhodněných pracovníků	4. čtvrtletí 2027
Klíčový ukazatel výkonnosti: Snížit počet povolání vyžadujících specifické dovednosti nebo znalosti pro přechod na zelenou ekonomiku, u nichž nejméně pět členských států oznámilo nedostatek pracovníků. V roce 2024 existovalo 27 takových povolání ³³ .	

8. Provádění Dohody o čistém průmyslu napříč odvětvími

Dohoda o čistém průmyslu bude sloužit jako rámec pro zapojení do dialogu s průmyslovými odvětvími s důrazem na malé a střední podniky, a to s cílem rozvíjet způsoby odvětvové transformace. To umožní informovaná investiční rozhodnutí a usnadní mobilizaci většího objemu kapitálu na transformaci, což v konečném důsledku urychlí pokrok směrem k čistší a konkurenceschopnější průmyslové budoucnosti.

S cílem přizpůsobit opatření specifickým potřebám jednotlivých odvětví se bude v roce 2025 pracovat na několika odvětvových plánech, po nichž budou podle potřeby následovat další odvětví:

dne 5. března bude přijat **Průmyslový akční plán EU pro automobilový průmysl**, který bude vycházet z probíhajícího strategického dialogu. Akční plán se bude zabývat potřebami hodnotového řetězce automobilového průmyslu se silným zaměřením na inovace v oblasti budoucích technologií a schopností.

Akční plán pro ocel a kovy založený na strategickém dialogu, který bude zahájen dne 4. března, navrhne konkrétní opatření pro odvětví železných i neželezných kovů, jakož i pro ocelářský a kovo zpracující průmysl (po staletí tvořící základ průmyslu EU), které mají pro čistou a digitální transformaci zásadní význam.

Balíček týkající se chemického průmyslu, který má být přijat koncem roku 2025, uzná strategickou úlohu chemického odvětví jako špičkového odvětví a kritických molekul.

³³ Jak uvádí Evropský orgán pro pracovní záležitosti na základě údajů národních koordinačních úřadů sítě EURES. Požadavky na dovednosti a znalosti jsou v souladu s taxonomií klasifikace ESCO týkající se dovedností pro přechod na zelenou ekonomiku, přičemž příklady byly analyzovány pomocí indexu zelené intenzity pro klasifikaci evropských dovedností, kompetencí, kvalifikací a povolání (ESCO).

Navrhne cílené iniciativy na posílení konkurenceschopnosti a modernizace tohoto odvětví, jakož i na podporu výroby a inovací v Evropě.

Investiční plán pro udržitelnou dopravu nastíní krátkodobá a střednědobá opatření s cílem upřednostnit podporu konkrétních obnovitelných a nízkouhlíkových paliv pro leteckou a vodní dopravu, na nichž závisí mnoho energeticky náročných průmyslových odvětví. Urychlí rovněž zavádění dobíjecí infrastruktury. Nová pravidla usnadňující podporu přechodu na udržitelné druhy pozemní dopravy umožní železničnímu odvětví zvládnout přechod na čistou a digitální dopravu.

Komise rovněž navrhne **biohospodářskou strategii** s cílem zlepšit účinné využívání zdrojů a uchopit významný růstový potenciál biologických materiálů nahrazujících fosilní materiály a souvisejících průmyslových odvětví. Tím se může rovněž dále snížit závislost na dovážených surovinách. Nový odvětvový plán pro biohospodářství stanoví priority pro výrobu a používání biomateriálů a pro jejich co nejdélejší zachování v hospodářství. Evropský pakt pro oceány podpoří inovace v oblasti modrých čistých technologií, obnovitelných zdrojů energie na moři a postupů oběhového hospodářství.

9. Závěr

Jediným způsobem, jak může EU udržet krok s konkurenty bohatými na zdroje, je učinit dekarbonizaci a oběhovost ústředním prvkem naší hospodářské politiky. Strategii, jak toho dosáhnout, je dohoda o čistém průmyslu. Čisté emise skleníkových plynů v EU jsou nyní o 37 % nižší než v roce 1990, zatímco HDP ve stejném období vzrostl o 68 %. Tento pokrok poukazuje na to, že dekarbonizace je hnací silou hospodářského růstu a prosperity a otevírá nové cesty pro Evropany.

EU disponuje všemi nezbytnými nástroji, ale jejich skutečná síla spočívá ve strategickém sladění a soudržném využívání ke společným cílům. Klíčovým aspektem naší strategie je udržení mladých talentů, vytváření příležitostí, které inspirují a zapojují další generaci. Náš přístup zahrnuje soudržný vnější a vnitřní rozměr, který přizpůsobuje naše silné stránky dnešní geopolitické realitě, v níž se vyvíjejí globální trhy a dostupnost zdrojů. Proto je třeba zajistit rovné podmínky, aniž by byly ohroženy přísné environmentální a sociální normy, které požaduje naše společnost.

Strategie je však pouze tak dobrá, jak účinné je její provádění. To vyžaduje spolehlivé měření, monitorování a dialog, jakož i koordinovaná opatření na úrovni EU pro investice a rozvoj. Komise bude ve své výroční zprávě o konkurenceschopnosti jednotného trhu pozorně sledovat pokrok při plnění cílů v oblasti dekarbonizace a konkurenceschopnosti a postupně přidá nové klíčové ukazatele výkonnosti uvedené v tomto dokumentu. Posílí rovněž koordinaci v rámci své organizace s cílem zajistit strategické řízení, sledovat pokrok a zapojit se do dialogu s místními orgány a zúčastněnými stranami.

Zásadní význam má spolupráce a sblížování s členskými státy. Komise bude rovněž spolupracovat se spolunormotvůrci na provádění opatření uvedených v tomto sdělení. Diskuse se nejdříve zaměří na určení naléhavých priorit v oblasti dekarbonizace a oborových klastrů.

Vyzýváme průmysl, aby zaujal vedoucí postavení, které vychází z přístupu zdola nahoru, a cíleně se zaměřil na dosažení hmatatelných výsledků, které by mohly být rozšiřitelné na evropské úrovni.

Opatření tohoto společného plánu dekarbonizace a konkurenceschopnosti evropského průmyslu společně zajistí udržitelnou budoucnost výroby v Evropě – z hospodářského, environmentálního a sociálního hlediska.